

2020-yil

**2019 - 2020 – O'QUV YILIDA O'RTA TA'LIM
MAKTABLARINING**

**6 - SINIF O'QUVCHILARI UCHUN TARIX FANIDAN
MUSTAQIL SHUG'ULLANISH UCHUN**

IMTIHON JAVOBLARI

TARIX

Telegram kanal: @uzimtihon

Murojaat uchun: @uzimtihon_admin

6-SINF TARIX FANIDAN IMTIHON JAVOBLARI

1-BILET

1. Nil daryosi Afrika shimoli-sharqida sivilizatsiya vujudga kelishi uchun zamin yaratgan. Bir qancha shoxobchalarga bo'linib oquvchi Nil daryosi borib-borib O'rtayer dengiziga quyiladi. Nil daryosi quyilish joyini yunonlar delta deb atashgan, chunki dengizga quyiluvchi shoxobchalarning to'la-to'kis manzarasi uchburchaksimon, y'ani yunoncha «delta» harfiga o'xshash bolgan. Nil vodiysi- har ikkala qirg'oq bo'ylab 3 km dan 22 kilometrgacha kenglikdagi va 6 ming kilometr uzunlikdagi sug'oriladigan yer lardir. Vodiyliklar yurtga -«Qora tuproq» yoki «Nil in'omi» deb nom berishgan. Har holda, hamma vaqt ham shunday bo'lmagan. Qadim o'tgan zamonlarda Nil vodiysi odam o'tolmaydigan, papirus butalari bir-biriga chirmashib ketgan botqoqliklar bilan qoplangan, suvda son-sanoqsiz yirtqich timsohlar kun kechirar, quruq yerlarda yovvoyi hayvonlar galasi sang'ib yurar, botqoqzorlarda esa zaharli ilonlar yashar edi. Odamlar asta sekinlik bilan Nil vodiysi va deltasini o'zlashtira boshladilar. Shu taxlit ziroatchilik aholining asosiy mashg'ulotiga aylandi. Mil. avv. 4-mingyillik boshlarida odamlar Nil daryosi qirg'oqlaridagi yerlarni o'zlashtirishga bel bogladilar. Misrliklarning Nil daryosi dalalarni suvga bostimashg'ulotlari rib. keng-mo'l oqqan yillarda misrlik dehqonlarning hosili ham barakali bo'lgan. Misrlik dehqonlar bug'doy va arpa, shuningdek, poliz ekinlarini ekishgan, yetishtirilgan kanopdan esa gazlama to'qishgan. Nil vodiysida uzum, qovun, anor, xurmo, piyoz, bodring, loviya kabi meva va sabzavot yetishtirilardi. Qadimgi zamonda yerga omoch bilan ishlov berib, urug' qo'lda sepilgach, urug'likni yerga qadashgan. Mehnat qurollari takomillashishi bilan ziroatchilar omoch va hayvonlar kuchidan foydalana boshlashdi. Misrliklar sigir, qo'y-echki, cho'chqalarni boqishgan.

2. Yunonlar bir-birlari bilan urushayotgan paytda Makedoniya podshosi Filipp II Elladani bosib olish maqsadida jang taktikasini takomillashtirdi va qo'shin yig'di. Uning qo'shinlari suvoriylar va piyodalardan tashkil topgan. Piyoda qo'shinlar 16 qatordan iborat falangada saflanardi. Falanganing oltinchi qatoridagi nayza birinchi qatoridagi jangchini muhofaza etardi. Jang paytida butun falanga zirhlangan temir maxluqotga o'xshab qolar edi. Falanga qanotlarini otliqlar himoya qilardilar. Yunonlar, Filipp II tartib o'rnatadi va polislar o'rtasida tinchlikni barqarorlashtiradi, deb umid qilar edi. Faqat mashhur notiq Demosfen Ellada shaharlarini kezib, ularning aholisini birlashish va makedonlarga qarshi kurashishga da'vat etadi. Fiva shahri aholisi esa Filipp II qo'shinlariga qarshi Afina shaharlari ittifoqiga qo'shiladi. Xeroneya Demosfen Filipp II ni istilochi sifatida ostonasidagi baholashni davom ettiradi va yunon jang davlatlari boshliqlarini dushmanga qarshi kurashish uchun hamjihat bolishga da'vat qila-di. Demosfen yunon shahar-davlatlari hukmdorlarining birqismini ishontirish va ko'ndirishga erishadi, ular bir ittifoqqa uyushadilar. Qattiq qarshilik ko'rsatilishiga qaramasdan, Filipp II yunon shaharlarini birma-bir zabt eta boshladi. Miloddan avvalgi 338- yil 2-avgustda yunonlar va makedonlarning asosiy kuchlari Xeroneya shahri yaqinidagi Beotiyada to'qnashadilar. Qo'shinlar son jihatdan teng edi. Ammo yunonlar qarshisida Makedoniyaning erkin fuqarolaridan tuzilgan yaxshi harbiy ta'lim ko'rgan lashkarlari turar edi. Yunonlarning qo'shinlari esa ma'lum haq evaziga jang qiluvchi yollanma askarlar va fuqarolarning harbiy ta'lim ko'rmagan jangchilaridan iborat bo'lgan. Qattiq jang uzoq davom etadi. Harbiy hiyla qollagan yunonlar ustunlikni qo'lga oladilar. Makedonlar chekina boshlaydilar. G'alaba qilayotganiga ishona boshlagan yunonlar ularni quvishga tushadilar. Yunonlarning qo'shinlari shunda ikki bolakka ajraladi. Ana shu bolaklardan biriga Filipp II ning o'g'li Aleksandr qo'mondonlik qilayotgan suvoriy qo'shinlar qaqshatqich zarba beradi. Yunon qo'shinlari chekina boshlaydi va tor-mor etiladi. Jangda yunonlar ning aksariyati halok bolgan. Xeroneya ostonasidagi jangdan so'ng mag'lubiyat oqibatida Yunoniston Makedoniyaga qaram bolib qoldi. Yunoniston «Yunonlar ozodligi Xeroneya osto-Makedoniya nasi da halok bolganlar bilan birga tarkibida cda dafn qilindi», degan edi Demosfen. Bu mag'lubiyatdan keyin Yunoniston aholisi o'z qismatini qo'rquv og'ushida kutib turishgan. Biroq Filipp II o'zini yunonlar podshosi deb e'lon qilmaydi. Filipp II yunonlar bilan birlashib, forslarga qarshi ittifoq tuzadi. U o'zini birlashgan qo'shinlar bosh qo'mondoni deb e'lon qiladi. Yunon shaharlariga esa Filipp II ozod ekanliklarini va o'z davlatining keyingi taqdiri xususida bir-birlari bilan shartnoma tuzishlari lozim ekanligini e'lon qiladi. Miloddan avvalgi 337-yilda

Spartadan tashqari barcha yunon shahardavlatlarining vakillari Korinf-ga yig'ildilar va Makedoniya hokimiyati ostida yunon davlatlari ittifoqini tuzdilar. Ular murosada tinch-totuv yashash, o'zaro urushlar olib bormaslik va bir-birining ichki ishlariga aralashmaslik to'g'risida shartlashadilar. Barcha ixtiloflarni yunon shahar-davlatlari kengashi hal etishi lozimligi nazarda tutilgan edi.

2- BILET

1. Dajla va Frot daryolari oralig'idagi Tabiiy sharoiti vodiyni yunonlar Mesopotamiya deb nomlashgan, bu atamaning tarjimai Ikki daryo oralig'i degan ma'noni anglatadi. Odamlar Mesopotamiyaga qadim zamonlarda ko'chib joylashganlar. Mesopotamiya daryolarning toshqin suvlari turli tuproq va tog'li jinslaridan iborat loyqalarni olib kelgan. Ular yerlarni o'g'itlagan. Shu sababli Mesopotamiya yerlari ishlov berish uchun qulay, serunum bolgan. Qishda surunkali yomg'ir va daryolar toshqini bo'lib turgani sababli Mesopotamiyada jahondagi eng qadimiy rivoyatlardan biri - Yer yuzini butunlay suv bosishi to'g'risidagi To'fon rivoyatidunyoga kelgan. Miloddan avvalgi 4-mingyillikda Mesopotamiyada shumerlar manzilgohlari vujudga kela boshladi. Mesopotamiya aholisining Mesopotamiya aholining asosiy mashg uloti dehqonchilik bo'lgan. Mesopotamiya aholisi savdo-sotiq bilan ham shug'ullanardi. Qo'shni Kavkazortiva Eron O'lkalaridan donga ayirboshlab oltin, mis, kumush, qalayi va noyob toshlarni keltirishardi. Suriyadan esa kedr (sidra) yog'ochi keltirilgan. Savdo ishlari suv va quruqlik yo'llari orqali olib borilgan.

2. Yangi urushga tayyorgarlik ketayotgan paytda Doro I vafot etdi. Yunonistonga qarshi uning o'g'li Kserks yurish boshladi. Mil. avv. 480 - yilda Kserks qo'shini shimoliy Yunonistonni ishg'ol qiladi. Tog'lardagi Fermopil darasi Yunoniston shimolidan janubiga olib boradigan birdan-bir yo'l edi. Yunonlar o'sha joyda pistirma qo'yishga qaror qilishdi. Yunonlar qo'shiniga Sparta podshosi Leonid boshchilik qilgan. U forslarning hujumlarini qaytarib turgan. Biroq bir sotqin forslarga tog'lar orqali o'tgan boshqa yo'lni ko'rsatib bergan. Bundan xabar topdan Leonid 300 spartalikdan boshqa barcha yunon jangchilariga chekinishni buyurgan. Spartaliklarning barchasi jang maydonida qahramonlarcha halok bo'ldi. Ushbu voqea «Uch yuz spartalik jasorati», deb tarixda mashhur bo'lib qolgan. Fermopil jangidan keyin Kserks qo'shinlari O'rta Yunonistonga yetib borib, Afinani ishg'ol qilganlar.

3- BILET

1. Miloddan avvalgi II-mingyillikda Babil podsholigi Mesopotamiya janubidagi eng yirik qudratli davlatga aylandi. Babil qulay geografik o'ringa ega bo'lib, Frot va Dajla daryolarining o'zanlari bir-biriga yaqinlashib ketadigan hududda joylashgandi. Kemalarda turli mahsulotlar bilan suzib kelgan savdogarlar bu shaharga qo'nib o'tishar. «Babil» so'zining o'zi esa «xudolar darvozasi» degan ma'noni anglatadi. Babil shahrida ajoyib saroylar, muhtasham ibodat xonalar bo'lgan. Babilning bosh ko'chasi g'alaba ilohasi Ishtar darvozasidan boshlangan. Babil davlatida dehqonchilik, hunarmandchilik va savdosotiq rivojlangan. Ammo o'zaro urushlar ham bo'lib turgan. Mil. avv. XVIII asrda Babil podshosi Xammurapi butun Mesopotamiyani yagona davlatga birlashtirishga muvaffaq bo'ladi. Xammurapi hukmronligi davrida Babil eng qudratli davlatga aylanadi.

2. Tarix fanida eng qadimgi odamlar ibtidoiy odamlar deb ataladi. Ularning makonlari Afrika, Osiyo va Yevropaning ko'pgina hududlaridan topilgan. O'rta Osiyoda toshdan yasalgan qadimiy mehnat qurollari Farg'ona vodiysidagi Selungur makonidan va Toshkent vohasidagi Ko'lbuloqmanzilgohidan ham topilgan. Bular qo'pol tosh qurollar bo'lib, ularning bir tomoni urib o'tkirlangan. Arxeologiya fanida bu tosh qurollar chopperlar deb nomlangan. Mehnat qurollari odamlarga yegulik topish uchun kerak bo'lgan. Dastlabki mehnat qurollari sodda edi. Uchi o'tkirlangan tosh va tayoq bilan qurollangan odam hayvonlarni ovlagan, uchi o'tkir tayoq yordamida o'simliklarning iste'molga yaroqli ildizlari va ildizmevalarini kovlab olgan.

Ushbu imtihon javoblarini olish uchun telegramdan [@uzimtihon_admin](#) ga yoki telegram orqali [+998 99 394 2820](#) raqamiga bog'laning.

Imtihon bileti narhi

8 ming so'm

To'lov klik, payme yoki paynet* (tel nomerga emas) orqali

BOG'LANISH FAQAT TELEGRAM ORQALI

Telefon qilinganda yoki SMS yozilganda javob bermasligim ehtimoli yuqori

Javoblar 2020-yil savollari asosida tuzilgan. 30ta biletga javoblarni o'z ichiga oladi. To'lov qilishdan oldin admin bilan bog'laning.

@uzimtihon